

Arne Francq

Bied ruimte om doordacht te experimenteren

Jespo is een vrij uniek gegeven in het Vlaamse sportlandschap. Als laagdrempelige Antwerpse jeugdsportorganisatie organiseren we meer dan vijftig verschillende wekelijkse sportactiviteiten op 33 verschillende locaties over heel Antwerpen. Meer dan 2.400 kinderen en jongeren tussen drie en achttien jaar sporten er op regelmatige basis in (anders)georganiseerd verband. Plezier maken en iets bijleren komt tijdens de recreatieve sportactiviteiten altijd op de eerste plaats. Iedereen is en voelt zich welkom bij Jespo. Naast de wekelijkse sportactiviteiten organiseren we ook sportweken tijdens de schoolvakanties, naschoolse sportactiviteiten, sportstimulerende evenementen én scholenwedstrijden. Er wordt aanvullend gewerkt op het (competitief) sportaanbod van de traditionele (uni)sportclubs, wat zich vertaalt in samenwerkingsverbanden met verschillende partnerclubs. Zo trachten we een brugfunctie te vervullen tussen de 'kennismaking met sport' en het 'sporten in clubverband'. Bovendien gingen we eind 2020 – met de steun van de stad Antwerpen – aan de slag met het inzetten van anderstalige nieuwkomers als sportlesgever. Op die manier willen we hen de kans geven om hun Nederlands te oefenen en tegelijkertijd (werk)ervaring op te doen.

Een groeiende club met positieve impact

Als je Jespo als buitenstaander bekijkt, zou je kunnen denken dat we niet meer zijn dan een grote, semi-geprofessionaliseerde, omnisportclub. We organiseren recreatieve sportactiviteiten voor kinderen en jongeren en kunnen dat – mede dankzij subsidies

Over Arne Francq

‘Crossing borders’ was voor Arne Francq (°1986) al van jongs af aan een gewoonte, gezien hij opgroeide aan weerszijden van de taalgrens. In de week volgde hij lager en secundair onderwijs in de toen al superdiverse Antwerpse scholen De Wereldreiziger en het Koninklijk Atheneum Antwerpen (studierichting Wetenschappen-Wiskunde). De weekends bracht hij door in de sociale woonwijk Cité Du Festinoy te Ghlin, een deelgemeente van zijn geboortestad Mons (Bergen). Als vijfjarige begon hij te voetballen bij AS Ghlin en combineerde dat later met trainingen in de week bij FC Uilenspiegel in de Antwerpse wijk Luchtbal en Sint-Anneke Sport op Linkeroever. Tijdens de schoolvakanties nam hij deel aan heel wat sportstages, zowel van BLOSO (nu Sport Vlaanderen) als van de Franstalige tegenhanger ADEPS. Zo kon hij proeven van allerhande sporten (zeilen, gymnastiek, run&bike, etc.), maar voetbal bleef zijn grote passie, liefst met vrienden op straat (letterlijk); Arne voetbalt nog steeds in clubverband (sinds 2012 bij FC Oxford Hemiksem in 3de provinciale). Dat hij Lichamelijke Opvoeding zou studeren, besliste hij al in het tweede middelbaar. Zijn toenmalige LO-leerkracht was een rolmodel waar hij enorm naar opkeek en die zijn latere studiekeuze helder scherp stelde. In 2008 behaalde hij effectief het diploma van master in de Lichamelijke Opvoeding en de Bewegingswetenschappen (afstudeerrichting Sportbeleid en -management) aan de Vrije Universiteit Brussel. Aansluitend ging hij als coördinator aan de slag bij Jespo, waar hij verantwoordelijk werd voor het strategisch en financieel beleid. Hij gaf er het participatie- en diversiteitsbeleid vorm en schreef mee aan publicaties als *Hoge sprongen, lage drempels* (2012) en *Jespo+: alle jeugd krijgt sportkansen* (2014).

van de stad Antwerpen – op een goedkope manier aanbieden. Bottomline is het dat uiteindelijk ook: kinderen verschillende sporten laten ontdekken, plezier laten maken én sporttechnisch iets bijleren. Dat is ons hoofddoel. We gebruiken sport dus niet expliciet als ‘middel’. Of althans niet als het gaat over het aanbieden van ons kernproduct, namelijk recreatieve sportactiviteiten. Is Jespo dan wel ‘meer dan een club’ (lees: meer dan een traditionele (competitieve) unisportclub)? Kan Jespo wel gezien worden als een ‘sociaal-sportieve praktijk’, in welke vorm dan ook (cfr. sport-plus, plus-sport, enz.)?

Volmondig, JA! In welke mate we met onze sportactiviteiten (ook) maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren bereiken, blijkt duidelijk uit volgende cijfers: 46% van onze deelnemers heeft een etnisch-cultureel diverse achtergrond en 47% van onze

deelnemers woont in een (zeer) kansarme wijk. Met andere woorden: Jespo vervult een belangrijke maatschappelijke functie in de stad Antwerpen aangezien we met onze sportactiviteiten een zeer divers publiek aanspreken én bereiken. Iedereen is én voelt zich welkom bij Jespo. Daar staan en daar gaan we voor. Elke dag opnieuw. En dat bereik je natuurlijk niet zomaar. Daar kies je als organisatie heel bewust voor met een participatie- en diversiteitsbeleid. Dat vertaalt zich in de praktijk naar heel wat 'zichtbare' én 'onzichtbare' acties. De intensieve en persoonlijke samenwerking met doelgroeppartners zoals Buurtsport Antwerpen, Atlas (het stedelijk agentschap voor integratie en inburgering in Antwerpen) en het OCMW ziet niemand, maar zorgt er wel voor dat specifieke kansengroepen geïnformeerd worden over onze sportactiviteiten en er gericht naar kunnen worden toegeleid. Samen met de dienst taalbeleid en taalpromotie van Atlas werden Jespo-medewerkers (inclusief vrijwilligers) ondergedompeld in het 'klare-taal-rendeert-bad' met als doel onze dienstverlening begrijpelijk te maken voor iedereen, ook voor laagtaalvaardige personen. Resultaat: communicatieproducten in duidelijke klare taal die (bijna) iedereen begrijpt. De dienst vrije tijd van het OCMW zet onze Zapperdag – de grote Jespo-omnisportdag waar kinderen kunnen komen proeven van al onze sporten – op hun evenementenkalender. OCMW-cliënten kunnen zich hiervoor gratis inschrijven en komen samen in groep, mét een OCMW-begeleider, naar het evenement. Kortom, allemaal initiatieven die ertoe leiden dat iedereen bereikt wordt én zich aangesproken voelt om bij Jespo te komen sporten.

Die structurele aandacht voor en het bereiken van specifieke kansengroepen, zoals mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond en mensen in kansarmoede, is er bij Jespo (opnieuw) gekomen dankzij projectsubsidies vanuit het participatiedecreet. In de periode 2009-2014 hadden we een participatiemedewerker in dienst die ervoor heeft gezorgd dat participatie van kansengroepen en diversiteit opnieuw hoog op de Jespo-agenda kwam. Elke actie die we ondernamen – of toch zo goed als – werd met de diversiteitsbril op bekeken en 'bijgestuurd'. Participatiedrempels allerhande werden in kaart gebracht en maximaal weggewerkt. Samenwerkingsverbanden met nieuwe en bestaande doelgroeppartners werden geïntensifieerd. Kortom, Jespo werd ondergedompeld in een participatie- en diversiteitsbad. Hoewel we vooraf wisten dat het om tijdelijke middelen ging, hadden we stiekem 'gehoopt' om – op basis van de voorgelegde resultaten – elders middelen te kunnen verkrijgen om deze aandacht structureel verder te kunnen zetten. Dat gebeurde helaas niet. Gelukkig werden succesvolle initiatieven van ons participatieproject duurzaam verankerd (bijv. onze Sport- en Taalweken voor anderstalige nieuwkomers) en werd ook de samenwerking met verschillende doelgroeppartners gewoon verder gezet.

Tijdelijke projectmiddelen versus structurele doelstellingen

Voor een organisatie als Jespo, net zoals voor vele andere sociaal-sportieve praktijken allicht, is het steeds een moeilijk afweging die moet worden gemaakt om bepaalde

subsidiekanalen aan te spreken waarvan we vooraf weten dat ze van tijdelijke aard zijn (doorgaans voor een of twee jaar). Je mag de impact van een eindig project op een relatief kleine organisatie met 4 VTE niet onderschatten, zeker niet wanneer er met of in functie van die verkregen projectfinanciering ook nieuw personeel wordt aangeworven. Een ander aspect dat een belangrijke invloed heeft op het al dan niet verkennen van nieuwe subsidiekanalen is de relevantie van het onderwerp ten opzichte van de eigen kernopdracht. Het is een moeilijke afwegingsoefening die telkens opnieuw gemaakt moet worden: wachten we op een mogelijke verhoging van onze structurele middelen of verkennen we toch de tijdelijke projectmiddelen? Kunnen we voldoen aan de (soms te hoge) verwachtingen en projectresultaten of mogen/kunnen we ook falen? En beperken we ons als organisatie tot het uitvoeren van onze kernopdracht of is er ruimte om te experimenteren/innoveren? Al snel vervallen we in 'schoenmaker-blijf-bij-je-leest-beslissingen': laat ons vooral verder doen waarmee we bezig zijn, doen waar we goed in zijn, bestendigen wat we hebben en ons niet te veel inzetten voor zaken die zich buiten onze 'core business' situeren.

Diezelfde afweging moeten ook beleidsmakers (binnen én buiten de sport) maken: gaan we voor de verhoging van bestaande middelen of creëren we nieuwe subsidiekanalen. Versterken we vooral de huidige werkingen/organisaties of mikken we op vernieuwende projecten/initiatieven. En gaat het om structurele middelen of zijn het tijdelijke/éénmalige middelen met een eindig karakter in de tijd.

Het is een permanente afweging die zowel intern bij de organisatie (tekenen we hier op in of niet?) als extern bij de subsidiërende overheid (voor welke type subsidiëring gaan we?) moet worden gemaakt. En het is allesbehalve een evidente oefening. 'Doordacht experimenteren' is dan ook de boodschap: vertrek van de huidige organisaties/initiatieven die kunnen verder bouwen op een stevige basiswerking. Zij kunnen experimenteren met een grotere kans tot duurzame verankering, zowel wanneer het gaat over thema's die binnen hun kernopdracht vallen als thema's die meer of minder aansluiten bij hun kernopdracht. Laat deze organisaties de ruimte om te experimenteren, zonder dat kostbaar belastinggeld 'zomaar' uitgegeven wordt.

Doordacht experimenteren rond taaloefenkansen in de sport

Eind vorig jaar gingen we bij Jespo van start met het tweejarig project 'Sportieve taaloefenkansen NT2' [Nederlands als tweede taal]. Met dit project willen we intensiever kunnen inzetten op de instroom van nieuwkomers als sportcoach. Tegelijkertijd zorgen voor een goede (betere) omkadering binnen onze organisatie: het creëren van een veilig(er) klimaat en niet-formele taaloefenkansen. Tawfeek, onze nieuwe halftijdse medewerker die zelf Syrisch vluchteling is en vijf jaar geleden in België aankwam met een masterdiploma Lichamelijke Opvoeding op zak, geeft dit project vorm en werkt een traject uit op maat van de nieuwkomers (voor meer info zie ook www.jespo.be/nederlands-oefenen).

Doorheen onze reguliere sportactiviteiten, zijn taal oefenkansen geen hoofddoelstelling an sich, het vinden van geschikte sportlesgevers is dat wel. Dankzij middelen vanuit het kabinet Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering van de stad Antwerpen – weliswaar ‘maar’ voor twee jaar – krijgt Jespo de kans om te experimenteren met taal oefenkansen in de sport (met mogelijkheid tot duurzame verankering van de resultaten) en tegelijkertijd de basiswerking te versterken (het vinden van voldoende lesgevers met een diverse achtergrond om kinderen te laten sporten). Het is een mooi voorbeeld van hoe een goed evenwicht kan worden gevonden tussen ruimte om te experimenteren/innoveren én het bestendigen/verstevigen van de basiswerking van een organisatie, zelfs wanneer het om een tijdelijk project gaat mét aanwerving van personeel.

Dergelijke projecten maken integraal deel uit van de permanente en structurele aandacht die er is voor het bereiken van maatschappelijk kwetsbare doelgroepen, ook al is dat niet altijd zichtbaar. Het maakt van Jespo een sociaal-sportieve praktijk, een sport-plus-verhaal én méér dan een zomaar ‘een omnisportclub’.

Cfr. toelichting op pag. 14: de afbeelding op de rechterpagina (@ TUZQ | Hasselt) staat volledig los van de getuigenis.

PRAKTIJKGIDS SOCIAAL-SPORTIEF WERK #1

125 protagonisten over visies, noden en dromen

**Pascal Delheye, Shana Sabbe & Herwig Reynaert
met portretschetsen van Tom De Geeter**

met veel dank aan Rein Haudenhuyse, An Keppens, Zeno Nols, Roel Noukens, Pieter Smets, Piet Van der Sypt, Dimitri Vrancken en aan alle protagonisten die een getuigenis hebben ingestuurd